Hukuk Bölümü 2007/194 E. , 2007/254 K.

- PARA CEZASININ IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVA
  - İMAR KANUNU (3194) Madde 32

"İçtihat Metni"

Davacı : B.Y.M. Bursa Yapı Denetim Merkezi Tic. A.Ş.

Vekili : Av. İ.Ö., Av. Orhan TEKOĞLU

Davalı : Nilüfer Belediye Başkanlığı

O L A Y : Nilüfer Belediye Encümeni'nin 10.8.2005 gün ve 2005/707/5704 sayılı kararı ile, ruhsatlı inşaatta; ruhsata aykırı olarak yapı yapıldığı iddiasıyla 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca inşaatın mühürlenerek durdurulmasına ve aynı Kanunun 42. maddesi uyarınca fenni mesul davacı adına para cezası verilmesine karar verilmiştir.

Davacı vekili, fenni mesul hizmeti yürütülen inşaatın ruhsata aykırı olarak yapıldığından dolayı 6.798,00 YTL idari para cezası ile inşaatın durdurulması işlemlerinin, hukuka aykırı olduğundan bahisle, kararın iptali istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BURSA 4. SULH CEZA MAHKEMESİ; 24.1.2007 gün ve SAYI: 2006/ 197 D.İş sayı ile, başvuran vekilinin 13.02.2006 havale tarihli başvuru dilekçesi ile davalı idare tarafından müvekkilince müteahhit olarak yapılan inşaatın ruhsata aykırı olarak yapı yapıldığı iddiası ile 10 8.2005 tarih 2005/707-5704 sayılı karar ile 33990-YTL idari para cezası ve inşaatın durdurulmasına karar verildiğini, bu dava dosyası ile birleştirilen mahkemelerinin 2006/199 değişik iş sayılı dosyasında, 13.02.2006 havale tarihli dilekçesinde başvuran tarafından fenni mesul hizmeti yürütülen inşaatın ruhsata aykırı olarak yapıldığından dolayı 6798-YTL idari para cezası ile inşaatın durdurulmasına haksız olarak karar verildiğini, yine bu dava dosyasında birleştirilen mahkemelerinin 2006/198 değişik iş sayılı dosyasında, başvuran vekili tarafından 13.2.2006 havale tarihli başvuru dilekçesi ile inşaat sahibi olarak başvuran hakkında ruhsata aykırı olarak inşaat yapmaktan dolayı 33990-YTL idari para cezası ile inşaatın durdurulmasına karar verildiğini, ancak bu işlemlerin hukuka aykırı olduğundan dolayı kararların iptali talebi ile mahkemelerine başvuruda bulunulduğu; Mahkemelerince 2006/199 değişik iş, 2006/198 değişik iş ve bu dava dosyasındaki başvuruya konu olan idari işlemlerin, davalı idarenin 10.8.2005 tarih 2005/707-5704 sayılı işlemi olduğundan aralarında hukuki ve fiili irtibat bulunduğundan dolayı birleştirilmesine karar verildiği; başvuru konusu, davalı Belediye Encümeni tarafından 3194 sayılı İmar Kanununun 42. maddesi uyarınca ruhsata aykırı olarak yapı yapıldığından, 09.08.2005 tarihinde düzenlenen yapı tespit ve tatil zaptı ile tespit edildiğinden dolayı, bu inşaatın yapı sahibi olan başvuran hakkında 33.990-YTL, yapı müteahhidi hakkında 33990.-YTL ve fenni mesul olan başvuran hakkında ise 6798-YTL idari para cezası alınmasına ve kaçak inşaatın 3194 sayılı İmar Kanununun 32. maddesine istinaden yapı inşaatının durdurulmasına karar verildiği, bu kararın tebliği üzerine başvuran vekili tarafından 5326 sayılı kanunun 27 maddesi gereğince itirazda bulunulduğu; başvurunun incelemesi sırasında, 5560 sayılı Kanunun RG.'de 19.12.2006 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, bu tarihe kadar 5326 sayılı kanunun 3. maddesine göre ve aynı kanunun 27. maddesi uyarınca idari yaptırım karalarına karşı (idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin) yapılan başvurularda, Sulh Ceza Mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin hükmün uygulandığı; 19.12.2006 tarihinden sonra yürürlüğe giren 5560 sayılı kanunun 31. maddesi ile 5326 sayılı kanunun 3. maddesinin değiştirildiği, başvuruda görevli mahkemeye ilişkin hükmün yeniden düzenlendiği; buna göre 5326 sayılı kanunun, kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanabileceği, idari yaptırım kararlarına karşı gidilecek kanun yollarında görevli mahkemenin belirlenmesine ilişkin hükmün de aynı kapsamda olduğu; başvuru konusu olan idari yaptırım kararına konu kabahatin, 3194 sayılı kanunun 32. maddesi ile 42. maddesine muhalefet etmek olduğu, davalı idare tarafından 10.8.2005 tarih 2005/707-5704 sayılı karar ile 33990-YTL, 33990-YTL, 6798-YTL idari para cezası ve kaçak inşaatın durdurulmasına karar verildiği; 3194 sayılı kanunda, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yolu bakımından özel düzenleme yok ise de, Anayasanın 153. maddesine göre tüm kurum ve kuruluşları kararları ile bağlayıcı olan Anayasa Mahkemesinin 15.05.1997 tarih 96/72 Esas, 97/51 Karar sayılı ve 1.3.2006 tarih 2005/108 E. 2006/35 K. Sayılı kararında belirtildiği üzere, 3194 sayılı kanunun 32. ve 42. maddeleri uyarınca Belediye Encümeni tarafından yıkım ve para cezalarına ilişkin alınan kararların, kamu gücü kullanılarak alınmış yönetsel kararlar olduğu ve uyuşmazlık çıktığında çözüm yerinin idari yargı olacağının Anayasanın 125. ve 155. maddeleri gereği olduğu; Danıştay 10. Dairesinin 22.11.2006 tarih 2006/2091 esas 2006/6741 karar sayılı kararında da belirtildiği üzere; Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında, 5326 sayılı kanun dışında düzenlenen kabahat niteliğinde olan idari yaptırım kararlarına ilişkin özel kanunlarda özellikle yapılacak itirazlarda SCM.'lerinin görevli olduklarına ilişkin düzenleme bulunmadığında, 5326 sayılı kabahatler Kanununun 3/1 (a) maddesine göre, bu kanundaki kanun yolu hükümlerinin uygulanmayacağı, belirtilen düzenleme kapsamında düşünülmesi gerektiğinden görevsizlik kararı verilmesinin gerektiği; zaten 5126 sayılı kanunun idari yaptırım kararlarına karşı gidilecek kanun yolları bakımından genel bir düzenleme içeren 3. maddesinin bu genel uygulama ilkesinin kaldırılmasından sonra, görevli yargı yolu incelemesinde 2576 sayılı kanun ile 2577 sayılı kanun bakımından incelenmesinin gerektiği; buna göre 2576 sayılı kanunun 5. maddesinde İdare mahkemelerinin görevlerinin düzenlendiği, iptal davalarının bu mahkemelerin görevinde olduğunun belirtildiği, 2577 sayılı kanunun 2. maddesinde, idari dava türleri olarak idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu, ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için açılan iptal davalarına ilişkin açılan davalar olduğunun belirtildiği; 3194 sayılı kanunun 42. maddesinde, ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine ve müteahit ve ayrıca fenni mesule Belediyelerce idari para cezası verileceğinin belirtilmiş olduğu; bu tür bir işlemde belediyeler, kamu gücü kullanarak kamu hukuku alanı kapsamında kalan idari bir işlem gerçekleştirdiklerinden, bu işleme karşı yapılacak başvuru üzerine yargısal denetim, idari yargı görev alanına giren bir uyuşmazlık haline geleceğinden, Anayasanın 125. ve 155. maddesine göre idari yargıda çözümlenmesinin gerekli olduğu; ayrıca 5326 sayılı kanunun 27. maddesine, 5560 sayılı kanunun 34. maddesi ile 8.fıkra ilave edilmiş ve buna göre de, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde, idari yaptırım kararlarına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı merciinde görüleceğinin belirtildiği; 5326 sayılı kanunun 27. maddesine göre idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı SCM ye başvurulabileceği, başvuru konusu olan idari yaptırım kararında da, Kabahatler Kanununun 27. maddesine göre inceleme yapıldığında, başvurularda mahkemelerinin görevinde olduğu belirtilen idari para cezası ve mülkiyetin hazineye geçirilmesine ilişkin kararlar dışında, yapının tatili ve yıkım kararı olup, bu karara karşı yapılacak olan başvurularda; idare tarafından kamu gücü kullanılarak alınmış görevsel karar olduğundan, başvurularda 27/1 maddesindeki kabahat yaptırımlarından olan idari para cezası ve mülkiyetin hazineye geçirilmesine ilişkin kararlardan olmadıklarından, idari yargının görevli olacağı, zira 5326 sayılı kanunun 27. maddesinde hangi tür idari yaptırım kararlarına karşı SCM'ye başvurulacağının sayılarak belirtilmiş olduğu, bunların içinde yapının tatili ve yıkım kararlarının bulunmadığı; bu nedenlerle, Anayasanın 125 ve 155. maddelerine göre başvuru konusu olan idari para cezası verilmesine ilişkin karara karşı yapılan kanun

yolu başvurusunda, idare mahkemeleri görevli olduğu gibi, 5560 sayılı kanunun 27/8 maddesine göre de; başvuru konusu idari para cezası verilmesine ilişkin kararda, aynı kararla idari yargının görevinde bulunan yapı tatil ve yıkım kararı da verildiğinden; idari yaptırım kararına karşı yapılacak olan kanun yolu başvurusunda idari yargı görevli olmakla, mahkemelerince başvurunun görev yönünden reddine karar verilmesinin gerekmiş olduğu; yukarıda açıklanan nedenlerle ; 1-CMK 4 ve 5 maddeleri uyarınca MAHKEMELERİNİN GÖREVSİZLİĞİNE, 2-Davalı idarenin 10.08.2005 tarih 2005/707-5704 sayılı kararı ile mahkemelerinin 2006/197 değişik iş sayılı dosyasında başvuran Buryap Yapı inş Taah. Tic unvanlı Yasin Sayar hakkında verilen 33990-YTL, bu dosya ile birleştirilen 2006/199 değişik iş sayılı dosyasında ayrı idari işlemle BYM Bursa Yapı Denetim AŞ hakkında verilen 6798-YTL, bu dosya ile birleştirilen 2006/198 değişik iş sayılı dosyasında Yeşilırmak Keşan Özel Eğt. Tes. işi Aş hakkında aynı idari işlemle verilen 33990-YTL idari Para Cezası ile Kaçak inşaatın 3194 sayılı imar kanunun 32.maddesine istinaden yıktırılmasına ve 09.08.2005 tarih cilt 1 sy 46 sayılı yapı tatil zaptı düzenlenmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı yapılan başvurunun 5560 sayılı kanun ile değişik 5326 sayılı kanunun 3/1 maddesi ile aynı kanunun 27/8 maddesi uyarınca aynı idari yaptırım kararı ile idari Para Cezası ile birlikte idari Yargı'nın görevinde kalan yıkım kararı da verilmekle, davaya bakmakta idare Mahkemesi görevli olduğundan, GÖREV YÖNÜNDEN BAŞVURUNUN REDDİNE, karar vermiş; bu karar itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, 10.8.2005 tarih ve 2005/707-5704 sayılı Encümen Kararı ile 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42.maddesi uyarınca verilen 6.798,00 YTL imar para cezasın iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 2. İDARE MAHKEMESİ; 27.2.2007 gün ve E: 2007/154, K:2007/281 sayı ile, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 42.maddesinde, ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine ve müteahhidine para cezası verileceğinin öngörüldüğü; öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19.12.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa ile değişik 3. maddesinin l/a bendinde, bu Kanunun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, 27. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya temimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği, bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararının kesinleşeceğinin belirtildiği, aynı maddenin (5) numaralı fıkrasında, idari yaptırım kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde, bu karara karşı ancak itiraz yoluna gidilebileceği ve (8) numaralı fıkrasında da, "İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" hükmüne yer verildiği; dava dosyasının incelenmesinden, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42.maddesi uyarınca verilen 6.798,00.-YTL imar para cezasına karşı Bursa 4 Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2006-197 esasında açılan davada anılan Mahkemenin 24.1.2007 tarihli İdare mahkemelerinin görevli olduğundan bahisle verdiği "Görev Ret" kararı üzerine dava konusu encümen kararı ile verilen imar para cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığının anlaşıldığı; bu durumda, 5326 sayılı Yasanın 5560 sayılı Yasa ile değişik 3. maddesinin l/a bendi uyarınca dava konusu imar para cezasının dayanağı 3194 sayılı Kanun'da söz konusu idari para cezalarına karşı açılacak davalarda İdare Mahkemelerinin görevli olduğuna ilişkin açık bir düzenleme yer almaması ve yine 27.maddesinin 8.fıkrası uyarınca dava konusu encümen kararı ile 3194 sayılı Kanunun 32.maddesi uyarınca verilen yıkım kararının idari para cezası ile birlikte dava konusu edilmemiş olması karşısında, Mahkemelerinde açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevli bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 15 ve 19. maddeleri uyarınca görevli yargı merciinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, O.Cem ERBÜK, Muhittin KARATOPRAK ve Gürbüz GÜMÜŞAY'ın katılımlarıyla yapılan 3.12.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkûmiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; adli yargı yerince idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen idari yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1- 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir." hükmüne göre, adli yargı yerinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine idari yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, idari yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren adli yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, idari yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de; karardan sonra, davacı vekilinin de dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi amacıyla Mahkemeye dilekçe verdiği gözetilerek, Bursa 2. İdare Mahkemesi'nce re'sen yapılan başvurunun, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan ve 10.8.2005 tarih ve 2005/707-5704 sayılı Encümen Kararı ile 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42.maddesi uyarınca davacı şirkete verilen 6.798,00 YTL imar para cezası yönünden doğmuş bulunan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesine göre Belediye Encümeni tarafından verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

3.5.1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde " Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir" denilmiş; 42. maddesinin birinci fıkrasında, ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının yapı sahibine, fenni mesule ve müteahhidine, istisnalar dışında özel parselasyon ile hisse karşılığı belirli bir yer satan ve alana para cezası verileceği kurala bağlanmış; anılan Yasa maddesinin itiraz merci olarak sulh ceza mahkemesini belirleyen beşinci fıkrası Anayasa Mahkemesi'nin 15.5.1997 tarihli ve E:1996/72, K:1997/51 sayılı kararıyla; bir idari işlemin bir bölümünün idari yargının, diğer bir bölümünün ise adli yargının denetimine bırakılmasında, kamu yararı bulunmadığı, zira bu işlemlerin, kamu gücünün kullanılmasıyla ilgili bir idari işlemin devamı ve idari bir yasağa aykırı davranan kişiye idari bir yaptırımın uygulanması niteliğinde olduğu, çıkacak uyuşmazlıkların çözümünde de idari yargının yetkili olacağı, idarenin aynı yapı için aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı, idari bir işlemin bölünerek bir bölümünün idari yargının bir bölümünün de adli yargının denetimine bırakılmasında isabet bulunmadığı belirtilmek suretiyle iptal edilmiş olup, yasama organınca bu konuda düzenleme yapılmamıştır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararını gözeten Uyuşmazlık Mahkemesi, 3194 sayılı Yasa'nın 42. maddesine göre verilen idari para cezalarına karşı açılan davaları, göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanunun diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 1.3.2006 gün ve E:2005/108, K:2006/35 sayılı kararıyla iptal edilmiş; gerekçeli kararı 22.7.2006 gün ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiş; yasama organı tarafından iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılmadığı süreçte, anılan madde hükmünün yürürlükte bulunduğu düşüncesiyle, aynı doğrultuda karar verilmeye devam edilmiş; yasama organı tarafından, Anayasa Mahkemesi'nce verilen altı aylık süre içinde iptal hükmü doğrultusunda yasal düzenleme yapılması halinde ise, işaret edilen yargı yerinin yeni düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren görevli olacağı belirtilmiştir.

Son olarak, 30.3.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

Aynı Kanunun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3194 sayılı İmar Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın (inşaatın mühürlenerek durdurulması) da verilmiş olması nedeniyle; idari para cezasına ilişkin yaptırım kararının hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanunun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca verilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesinin başvurusunun 19. madde kapsamında incelenerek reddi ile ayrıca verdiği görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 2. İdare Mahkemesi'nin 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında görülen BAŞVURUSUNUN REDDİ ile aynı Mahkemece ayrıca verilen 27.2.2007 gün ve E:2007/154, K:2007/281 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 3.12.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.